

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	1	3	6
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	2
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 2nd Semester

(2053)

PUBLIC ADMINISTRATION (In all Mediums)

Paper : Indian Administration

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— Attempt **FIVE** questions in all. Question No. 1 is compulsory. Select **ONE** question from each Unit. All questions carry equal marks i.e., **18** marks each. Marks secured by Private/University School of Open Learning (USOL) students will be proportionately increased in lieu of internal assessment.

1. Attempt any **nine** of the following :

- (a) Two features of Indian Administration.
- (b) Two qualifications to be President of India.
- (c) Two features of Council of Ministers.
- (d) Term of Lok Sabha.

- (e) How is the Governor appointed ?
- (f) How many subjects are there in Union list ?
- (g) How is Chief Justice of India appointed ?
- (h) Delegated Legislation.
- (i) Good governance.
- (j) Two functions of Cabinet Secretary.
- (k) Two functions of State Secretariat.
- (l) Who is DC ? 9×2=18

UNIT—I

- 2. How is the Prime Minister of India appointed ? Discuss his functions and role. 18
- 3. Discuss the composition, functions and role of Union Legislature. 18

UNIT—II

- 4. Elaborate upon the role and functions of the Governor of State. 18
- 5. Discuss in detail the Administrative relations between Centre and State. 18

UNIT—III

6. Give details of composition, functions and role of High Court. 18
7. Define delegated legislation. Give reasons for its growth and safeguards. 18

UNIT—IV

8. Give the composition and functions of Cabinet Secretariat. 18
9. Discuss the functions of District Administration. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— कुल पाँच प्रश्न कीजिए। प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य हैं। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न का चयन करें। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं अर्थात् प्रत्येक प्रश्न के 18 अंक हैं। प्राइवेट/यूनिवर्सिटी स्कूल ऑफ ओपन लर्निंग (USOL) के छात्रों द्वारा प्राप्त अंकों को आंतरिक मूल्यांकन के बदले आनुपातिक रूप से बढ़ाया जाएगा।

1. निम्न में से कोई नौ प्रश्न कीजिए :
 - (a) भारतीय प्रशासन की दो विशेषताएं।
 - (b) भारत के राष्ट्रपति बनने के लिए दो योग्यताएं।
 - (c) मंत्रिपरिषद की दो विशेषताएं।
 - (d) लोकसभा की अवधि।

- (e) राज्यपाल की नियुक्ति कैसे होती है ?
- (f) संघ सूची में कितने विषय हैं ?
- (g) भारत के मुख्य न्यायाधीश की नियुक्ति कैसे होती है ?
- (h) प्रत्यायोजित विधान।
- (i) सुशासन।
- (j) कैबिनेट सचिव के दो कार्य।
- (k) राज्य सचिवालय के दो कार्य।
- (l) DC कौन हैं ? 9×2=18

यूनिट-I

- 2. भारत के प्रधानमंत्री की नियुक्ति कैसे होती है ? उसके कार्यों और भूमिका की चर्चा कीजिए। 18
- 3. संघ विधानमंडल की संरचना, कार्यों और भूमिका की चर्चा कीजिए। 18

यूनिट-II

- 4. राज्य के राज्यपाल की भूमिका और कार्यों का विस्तार से वर्णन कीजिए। 18
- 5. केंद्र और राज्य के प्रशासनिक संबंधों की विस्तार से चर्चा कीजिए। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਉੱਚ ਨਿਆਯਾਲਯ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ, ਕਾਰਯੋਂ ਅਯੋਰ ਭੂਮਿਕਾ ਕਾ ਵਿਵਰਣ ਦੇਂ।
18
7. ਪ੍ਰਤਯਾਯੋਜਿਤ ਵਿਧਾਨ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਇਸਕੇ ਵਿਕਾਸ ਅਯੋਰ ਸੁਰਕਸ਼ਾ
ਉਪਾਯੋਂ ਕੇ ਕਾਰਣ ਬਤਾਏਂ।
18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਕੈਬਿਨੇਟ ਸਚਿਵਾਲਯ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਯੋਰ ਕਾਰਯ ਬਤਾਏਂ।
18
9. ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੇ ਕਾਰਯੋਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।
18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 18 ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਓਪਨ ਲਰਨਿੰਗ (USOL) ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

1. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :
- (a) ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।
 - (b) ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਲਈ ਦੋ ਯੋਗਤਾਵਾਂ।
 - (c) ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

- (d) ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮਿਆਦ।
- (e) ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
- (f) ਸੰਘ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ ?
- (g) ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
- (h) ਸੋਂਪਿਆ ਗਿਆ ਵਿਧਾਨ।
- (i) ਚੰਗਾ ਸ਼ਾਸਨ।
- (j) ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਦੋ ਕੰਮ।
- (k) ਰਾਜ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ।
- (l) DC ਕੌਣ ਹੈ ? 9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

- 2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? ਉਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
- 3. ਸੰਘ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

- 4. ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ। 18
- 5. ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ। 18
7. ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਦੱਸੋ। 18
9. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18